

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-51>

УДК 334.339.9:656

РОЗВИТОК УКРАЇНО-КИТАЙСЬКОЇ ПОШТОВОЇ ЛОГІСТИКИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

DEVELOPMENT OF UKRAINIAN-CHINESE POSTAL LOGISTICS IN TODAY'S CONDITIONS

Гнилянська Леся Йосифівна

кандидат економічних наук, доцент,
Національний університет «Львівська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2924-7165>

Будинський Ростислав Зеновійович

молодший науковий співробітник кафедри,
Національний університет «Львівська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0362-7488>

Юрчик Андрій Іванович

аспірант,
Національний університет «Львівська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6937-7880>

Gnylianska Lesia, Budynskiy Rostyslav, Yurchyk Andriy
National University «Lviv Polytechnic»

Сама логістика як галузь має величезний потенціал та перспективи. Поштова логістика є одним серед перспективних напрямів розвитку логістичного ринку. Ринок послуг поштового зв'язку динамічно розвивається. Поштова логістика являє собою комплекс послуг із доставки листів і бандеролей. Темпи росту даної галузі є як мінімум у два рази вищі, ніж темпи росту ВВП в країні. Враховуючи те, що надання послуг поштового зв'язку не пов'язане з виробництвом продукції, в ньому все ж присутні виробничі операції з приймання, оброблення, сортування, пакування, збереження, перевезення, обмінювання, доставляння. Такі операції можна розглядати як відповідні аналоги операцій з виробництва продукції. Головними гравцями на ринку поштової логістики слід відзначити «Укрпошту» та «Нову пошту». Тому наше дослідження присвячене питанням міжнародної співпраці та управлінню поштовими відправленнями, зокрема між Україною та Китаєм.

Ключові слова: підприємство, пошта, поштові відправлення, управління, міжнародна діяльність, виробництво, міжнародне співробітництво.

The study of the development of postal enterprises allows you to comprehensively trace the processes of data processing and work with customers using the latest technologies. Informatization is the main driver influencing the formation of a positive image and the operation of postal systems, improving their main segments. It provides for the high-quality provision of information services to users, the mobility of technical equipment, the convenience of receiving and transferring goods, and the speed of payment for services. Improved workflow organization encourages users of different ages to collaborate with postal companies. Postal activity is based on the combination of several forms in the process of processing information. The postal sector combines paper and electronic forms of service provision, which supports users of postal services. The formation of a positive image of the enterprise is facilitated by the work of postal operators who perform services and wishes of customers. The relevance of the issue of forming the image of postal services is undoubted and requires taking into account the requests of users of the digital information environment. Postal service has existed for a very long time, it is one of the first types of communication used by mankind. Although it is no longer developing as rapidly as before, and the communication system itself is increasingly losing its position, this method of communication is still one of the most stable, since now a closed monopoly market segment is being formed, both in Ukraine and in the world as a whole. Delivery of postal items is the final link on the way of their multi-stage movement from the sender to the addressee. The delivery person, as well as the one who receives the mail, creates the image of the industry, demonstrating its effectiveness, responsibilities, capabilities and culture of service provision. Each employee in this process is endowed with the trust of both consumers and the state. The article provides practical recommendations aimed at improving international postal items between Ukraine and

China. The paper analyzes the statistical data of Ukraine and China on foreign trade relations between both countries; the features of international postal items between Ukraine and China are considered; the essence of international postal items is determined; the sphere of postal items of JSC "Ukrposhta" was studied.

Keywords: enterprise, post, postal items, management, international activity, production, international cooperation.

Постановка проблеми. Метою даної статті є дослідження розвитку україно-китайської поштової логістики, виокремлення функцій як українських, так і китайських підприємств, які надають послуги поштової логістики на досліджуваному ринковому сегменті, а також окреслення конкурентних позицій в умовах сьогодення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання міжнародної поштової логістики піднімалися неодноразово на міжнародних конференціях та досліджувалися як вітчизняними науковцями. Зокрема О. А. Князева [1] вважає, що поштова логістика специфічна тим, що послуги зв'язку є невід'ємною частиною людської фізичної сутності. За допомогою таких послуг встановлюється відповідна форма людського спілкування. Л. Кліщук [2] робить акцент на засобах зв'язку в соціальній сфері, наголошуючи на їх значній ролі. А саме в подоланні територіальної відстані, у вирішенні проблем як побутового так і соціального характеру, в економії часу. В. Довгань [3] наголошує, що із розвитком поштової логістики і зокрема доступності засобів зв'язку поліпшилися умови інформованості і комунікабельності суспільства. Незаперечно важливість міжнародної поштової логістики досліджують також і закордонні вчені. Зокрема, Halvey J. K., Melby B. M. розглядають бізнес-процеси в міжнародній логістиці. Alan E. та Branch. M. висвітлюють управління глобальними ланцюгами поставок та міжнародну логістику. Проте, слід зазначити, що питання міжнародної співпраці в поштовій логістиці, зокрема україно-китайської є не повністю вивченими, тому потребують подальшого дослідження та вивчення.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Конкурентне середовище є запорукою для поштовиків щодо пошуку шляхів удосконалення саме міжнародної поштової логістики. І першочерговим є поповнення доходів товариства через освоєння нових сегментів ринку надання послуг, а разом із тим і до підвищення стандартів якості обслуговування клієнтів. Необхідним є формування механізмів управління змінами в міжнародній поштовій логістиці та прийняття ефективних рішень у даній сфері. Для цього потрібно дослідити функціонування націо-

нальної пошти, яка набуває свого стрімкого розвитку та оновлення, що відповідно й обумовлює дослідження особливостей міжнародної поштової логістики, зокрема аналізування можливостей України в налагодженні міжнародних поштових відправлень, зокрема з підприємствами Китаю.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є висвітлення сутності міжнародної поштової логістики, а саме міжнародних поштових відправлень, визначення можливостей України та її підприємств в налагодженні міжнародних поштових відправлень з підприємствами Китаю.

Виклад основного матеріалу дослідження. Торговельно-економічне співробітництво є найважливішою складовою зовнішньо-економічних відносин, зокрема і українсько-китайських. В умовах сьогодення, зважаючи на ситуацію, яка склалася в цілому світі, ринок послуг поштової логістики України потерпає від певних змін, а саме розширенням поля діяльності у міжнародній логістиці.

Поштову логістику в Україні здійснюють: ПАТ "УкрПошта", яке є національним оператором поштового зв'язку держави, і несе на собі величезну відповідальність за належний рівень розвитку пошти. Також «Міст-експрес» та ТОВ «Нова Пошта». Вони забезпечують зростаючі потреби суспільства в якісних сучасних послугах, дотриманні високих стандартів роботи, захист національних інтересів на міжнародній арені.

Ці підприємства мають чималу в країні мережу поштових відділень. В їх арсеналі близько 70 видів послуг. Серед них, крім традиційно поштових, є й впроваджені на базі інформаційних технологій електронна пошта, електронний переказ, послуги Інтернет-пунктів тощо. Сфера зв'язку є надзвичайно важливою у забезпеченні функціонування економічної, соціальної та інших сфер суспільства. На рис.1. представимо кількість наданих послуг через ПАТ «УкрПошту» та ТОВ «Нову Пошту» за період 2021–2023 рр. Поштовий сектор створює тримірну систему для надання фізичних, електронних і фінансових послуг і являє собою складний господарських механізм, що функціонує в системі соціально-економічного комплексу країни.

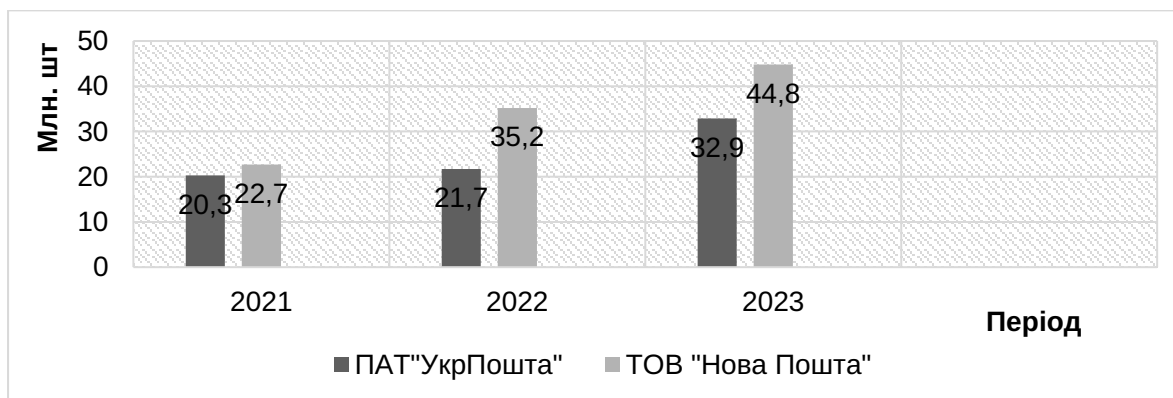

Рис. 1. Кількість наданих послуг через ПАТ «УкрПошту» та ТОВ «Нову Пошту» за період 2021–2023 рр.

Джерело: сформовано авторами за [5–6]

Як бачимо, лідером в Україні у сфері експрес поставок є ТОВ «Нова Пошта», в якій поштова логістика сягає зростання.

На рис. 2 продемонструємо обсяг реалізованих в Україні послуг у сфері поштової логістики за період 2021–2023 років та його прогноз на 2024 рік.

Універсальні послуги поштової логістики у 2023 році надавалися вище згадуваними поштовими підприємствами через мережу поштового зв'язку, яка складається з понад 12,2 тис. об'єктів поштового зв'язку по всій території України. Загальна протяжність поштових маршрутів становить більше 300 тис. км. У 2023 році здійснено обробку та доставку споживачам понад 355,2 млн поштових відправлень.

Українські поштові підприємства співпрацюють з такими китайськими, як: DHL – може бути DHL Express та E-commerce (економ доставка); FedEx – може бути IP, Express та Econom service; UPS – Express Saver; TNT – TNT Express.

На рис. 3 представимо динаміку обсягу міжнародних поштових відправлень між Україною та Китаєм за 2021–2023 рр. (млн. грн).

В табл. 1 згрупуємо інформацію по міжнародній поштовій логістиці, виокремивши авіа, морську та залізничну доставки.

Аналізуючи основні показники міжнародних економічних відносин України та Китаю, і їх підприємств, варто звернути увагу на очікуване зростання показників, зокрема в 2024 році. Проаналізувавши та зробивши певні прогнози по економічних показниках досліджуваних країн та їх підприємств у сфері поштової логістики, визначено скорочення терміну доставок придбаних українцями товарів із Китаю до 7–10 днів після замовлення. Створено окремий потік для оперативного пересилання товарів з китайських онлайн-майданчиків до українських покупців. У найкоротші терміни доставляються пакунки з товарами вагою до 2 кг, придбаними на китайських торгових майданчиках «AliExpress».

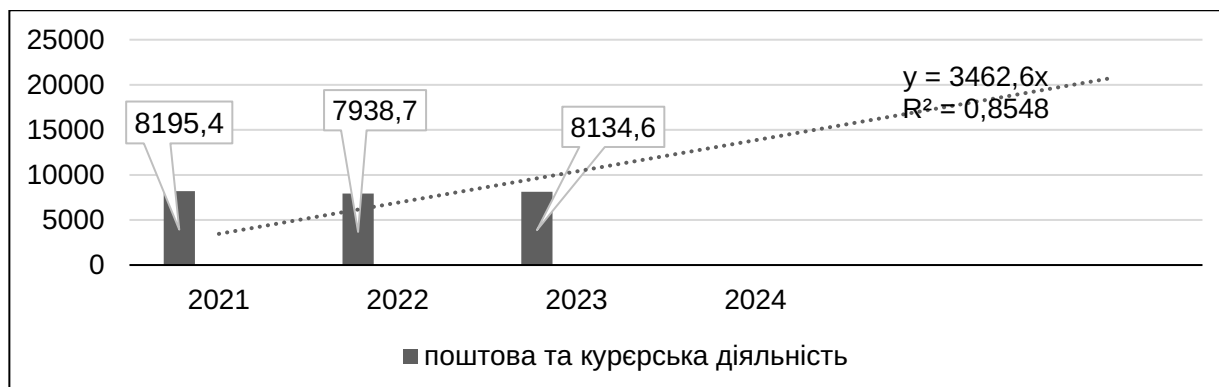

Рис. 2. Обсяг реалізованих в Україні послуг у сфері поштової логістики за період 2021–2023 рр. (млн.грн)

Джерело: Сформовано авторами за [5–6]

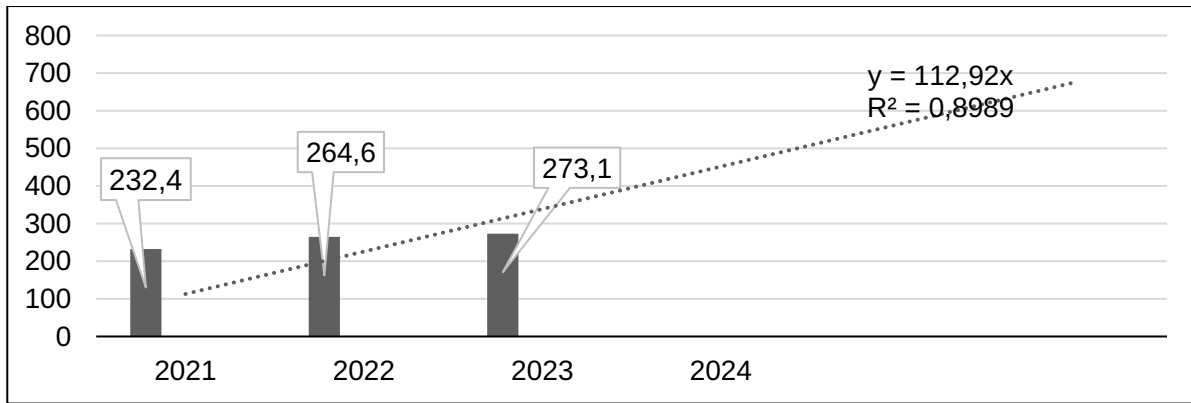

Рис. 3. Динаміка обсягу міжнародних поштових відправлень між Україною та Китаєм за 2021–2023 рр. та його прогноз на 2024 рік

Джерело: згруповано за [4–5]

Таблиця 1

Обсяг реалізованої поштової доставки по видах за період 2021–2023 рр.

Вид	Роки, млн.грн		
	2021	2022	2023
Авіа доставка	137,5	151,7	153,2
Морська доставка	43,7	55,3	59,5
Залізнична доставка	51,2	57,6	60,4

Джерело: сформовано за [5–6]

ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

«Amazon», «DHgate», «LightInTheBox» та китайському підрозділі «eBay». Пришвидшена доставка стала можливою на підставі підписаної угоди про обмін дрібними пакетами між Укрпоштою та підрозділом послуг експрес і логістики групи компаній Пошти Китаю. Лише за 4 місяці з Китаю надійшло українцям 11 тис. 142 посылки. Обсяги цих відправлень постійно зростають. На основі аналізу стану підприємств поштового зв'язку на сучасному ринку господарювання та проведення моніторингу системи організації внутрішнього контролю на підприємствах галузі поштового

зв'язку, було визначено, що всесвітній поштовий зв'язок протягом останніх років розвивався стабільно. У 2023 році питома вага сегменту ринку поштового зв'язку склала 6,5 %, в 2022 році – 5,5 %, а в 2021 році – 4,5 %. (рис. 4).

Головною причиною таких відставань вважається недостатньо розвинута структура управління підприємства. Тому саме необхідність в удосконаленні такої системи управління в розвитку поштових підприємств України визначається змінами в галузі зв'язку та економіки країни. Серед проблем, які постають перед поштовою сферою, можна виокре-

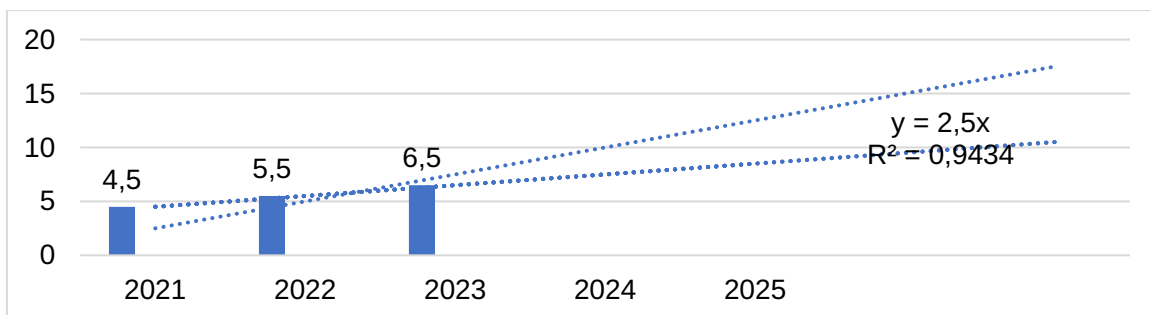

Рис. 4. Прогноз питомої ваги сегменту ринку поштового зв'язку між Україною та Китаєм на 2024 р.

Джерело: сформовано за [4–5]

мити: глобалізацію, демографічні причини, конкуренцію з боку поштових операторів, корпоративну відповідальність і культуру, можливості і потреби споживачів. Для вирішення даних проблем необхідно розробляти стратегії розвитку міжнародної поштової логістики, які враховуватимуть темпи змін. Враховуючи стратегію розвитку міжнародної поштової логістики, і те, щоб вона залишилася конкурентоспроможною, необхідне оновлення. А саме охоплення комерційних, науково-технічних, соціальних та промислових аспектів. Перш за все цей сектор має стати глобальним. Для цього першочергово потрібно врахувати:

1) переваги – (розгалужена мережа; розвинена автоматизованість; швидкість обслуговування та доставки; зручність; без-

перешкодне повернення товарів; надійне пакування відправлень);

2) недоліки – (відсутність у сільській місцевості відповідних відділень; нерегульована тарифікація; малонадійне зберігання товарів у відділеннях; мережа розташування відділень;

3) можливості;

4) загрози.

Також необхідно покращити поштову інфраструктуру, інтегруючи інфокомунікаційні технології; максимально зменшити ручну працю при наданні фінансових послуг, вдосконалити програмне забезпечення та створити власний поштовий банк.

В табл. 2. представимо особливості міжнародних поштових відправлень між Україною та Китаєм.

Таблиця 2

Особливості міжнародних поштових відправлень АТ «Укрпошта» та рекомендації щодо їх провадження

Особливості	Рекомендації
Використання електронної поштової марки	Впровадити цифрову технологію сплати за послуги призначеного поштового оператора із пересилання поштових відправлень, яка дозволить гарантувати оплату послуг за допомогою електронного процесу створення, верифікації, шифрування, зберігання та подальшої передачі цифровими захищеними каналами зв'язку на спеціальній поштової друкуючій пристрій – маркувальну машину, унікального електронного документа, що відображає вартість послуги, час та адресу її надання поштовим оператором, та іншу інформацію, що може вимагатись відповідно до законодавства України. Ця електронна поштова марка створюється та зберігається програмно апаратними засобами призначеного оператора поштового зв'язку, обліковується на його балансі та належить йому до моменту нанесення її графічного зображення на поштове відправлення споживача послуг поштового зв'язку.
Групування поштових відправлень «Консигнація»	Здійснювати кілька міжнародних поштових відправлень, що одночасно подаватимуться одним відправником для пересилання за межі України або надходять на її територію від одного відправника з іншої країни
Якість і правильність пакування	Бажано створити прості пам'ятки та відеоінструкції про правильну упаковку найтендітніших товарів.
Боротьба з контрабандою	Необхідно призначити оператора поштового зв'язку (національна компанія – Укрпошта), який має виключне право на здійснення міжнародного поштового обміну в місцях міжнародного поштового обміну. Перевезення призначеним оператором поштових відправлень транспортними засобами спеціального призначення та перевантаження поштових відправлень необхідно здійснювати в першочерговому порядку. Проїзд транспортних засобів спеціального призначення призначеного оператора до об'єктів поштового зв'язку з метою обміну поштових відправлень також необхідно здійснювати безперешкодно, позачергово і безкоштовно.
Активізація розвитку АТ «Укрпошта»	Провести оновлення автопарку для скорочення терміну доставки товару; автоматизувати робочий процес для підвищення якості / швидкості надання послуг налагодження; співпраці зі світовими інтернет-порталами для збільшення обсягу відправлень тощо.

Джерело: згруповано авторами за [4–5]

Висновки. Зважаючи на глобальні зміни у всьому світі, однією із головних можна виокремити – це трансформацію логістичного сектора та розподіл ланцюгів доставки. Ми бачимо, які у цій індустрії відбуваються зрушення – від поглиблених кооперацій між окремими країнами до прецедентних наднаціональних рішень. Тому необхідно проводити організаційні зміни у поштових підприємствах

України для подальшої їх міжнародної співпраці. Зокрема потрібно посилити конкурентні позиції. Для ефективного функціонування вітчизняних поштових підприємств необхідно також забезпечити вдосконалення інноваційних технологічних змін, враховуючи загрози та сприятливі можливості міжнародного середовища, а також організаційну культуру на підприємствах та відповідні позиції на ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Князева О. А. Стратегія розвитку поштового зв'язку : навч. посіб. Одеса : ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2013. 100 с. (дата звернення: 07.02.2024).
2. Кліщук Л. «Укрпошта» піднялася на 33-є місце у світі серед поштових операторів. Онлайн-видання «На часі». URL: <https://nachasi.com/2018/05/31/ukrposhta-pidnyalasya/> (дата звернення: 07.02.2024).
3. Довгань В. Навіщо потрібно реформувати поштовий зв'язок. НВ Бізнес. URL: <https://biz.nv.ua/experts/zachem-nuzhno-reformirovat-pochtovoj-svjazi-2504256.htm> (дата звернення: 07.02.2024).
4. Як змінилася логістика під час повномасштабної війни. URL: https://cfts.org.ua/blogs/yak_zminilasya_logistika_za_pivroku_viyini_ta_scho_bude_z_importom_i_eksportom_651 (дата звернення: 07.02.2024).
5. Офіційний сайт АТ «Укрпошта». URL: <https://www.ukrposhta.ua/ua> (дата звернення: 13.02.2024).
6. «Нова Пошта». Переваги. URL: <https://novaposhta.ua/advantages> (дата звернення: 13.02.2024).

REFERENCES:

1. Kniazieva, O. A. (2013) Stratehiia rozvytku poshtovoho zviazku [Strategy of development of postal communication]. Odesa: ONAZ im. O. S. Popova, (access date February 07, 2024).
2. Klishchuk, L. "«Ukrposhta» pidnialasia na 33-ie mistse u sviti sered poshtovykh operatoriv [Ukrposhta has risen to the 33rd place in the world among postal operators]. Onlain-vydannia «Na chasi». Available at: <https://nachasi.com/2018/05/31/ukrposhta-pidnyalasya/> [in Ukrainian].
3. Dovhan V. Navishcho potribno reformuvaty poshtovyi zviazok [Why do I need to reform the postal connection]. NV Biznes. Available at: <https://biz.nv.ua/experts/zachem-nuzhno-reformirovat-pochtovoj-svjazi-2504256.html> [in Ukrainian].
4. Iak zminylasia lohistyka pid chas povnomasshtabnoi viiny [How logistics changed during a full-scale war]. Available at: https://cfts.org.ua/blogs/yak_zminilasya_logistika_za_pivroku_viyini_ta_scho_bude_z_importom_i_eksportom_651 (accessed 07.02.2024).
5. Ukrposhta [Ukrposhta]. Available at: <https://www.ukrposhta.ua/ua> (accessed 13.02.2024).
6. «Nova Poshta». Perevahy ["New post". Advantages]. Available at: <https://novaposhta.ua/advantages> (accessed 13.02.2024).